

**Pentru aprobarea Regulamentului-cadru
privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție
timpurie și a Standardelor minime de calitate**

În scopul implementării prevederilor art. 44 alin.(5) din Legea nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 155-159, art. 508), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie, conform anexei nr. 1;

Standardele minime de calitate pentru Serviciile de intervenție timpurie, conform anexei nr. 2.

2. Cheltuielile ce țin de organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie vor fi suportate de către prestatorii serviciilor de intervenție timpurie și se vor efectua în limita alocațiilor prevăzute anual în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și a altor mijloace provenite din granturi, donații și alte surse, conform legislației în vigoare.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul sănătății

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Ministrul educației

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului nr.
din 2013

REGULAMENTUL-CADRU

privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie (în continuare – Servicii) reglementează modul de organizare și funcționare a acestora.
2. Obiectul de activitate al Serviciilor constă în identificarea timpurii a copiilor cu tulburări de dezvoltare și a factorilor de risc pentru apariția acestora și oferirea asistenței în domeniul medical, social și psihopedagogic copiilor și familiei.
3. Activitățile Serviciilor sînt bazate pe parteneriatele dintre specialiștii din domeniul medical, social, psihopedagogic și membrii familiei/reprezentanții legali ai copilului, care se realizează prin activități în echipe multidisciplinare ce asigură prevenirea, abilitarea/reabilitarea primară, secundară și terțiară a tulburărilor de dezvoltare și a dizabilității copiilor, precum și incluziunea educațională și socială a acestora.
4. În sensul prezentului Regulament-cadru noțiunile utilizate semnifică:
 - 1) *beneficiari ai Serviciilor* – copiii cu vîrsta de pînă la 3 ani cu tulburări de dezvoltare/dizabilități și risc pentru apariția acestora, precum și familia/reprezentanții legali ai copilului, stabiliți în baza criteriilor de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie prevăzute în anexa nr.1 la prezentul Regulament-cadru și de cerințele specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie pentru Serviciile de nivel primar, secundar și terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu autoritățile de resort ale administrației publice centrale;
 - 2) *complex de servicii de ambulator* – cel puțin două proceduri de diagnosticare/abilitare/reabilitare a tulburărilor de dezvoltare/dizabilități ale copilului; în cadrul procedurilor se instruiesc membrii familiei/reprezentanții legali ai copilului;

- 3) *copii cu tulburări de dezvoltare și risc pentru apariția acestora* – copiii cu vârsta de pînă la 3 ani care se confruntă cu o întârziere în dezvoltarea unuia sau mai multor parametri legați de dezvoltarea cognitivă, fizică (motricitate grosieră și fină, organele de simț), comunicativă, socială, emoțională, de adaptare sau au o dezvoltare atipică (ori un comportament atipic) a cel puțin unuia dintre parametrii sus-menționați, care rezultă în deficiențe sau manifestări anormale ce împiedică dezvoltarea copilului, chiar dacă nu există un diagnostic stabilit sau dacă este diagnosticată o boală fizică sau mintală care îi referă pe acești copii la grupul de risc. În sensul prezentului Regulament-cadru noțiunea respectivă include și copiii cu vârsta de peste trei ani, cărora, la etapa perioadei de tranziție (la împlinirea vârstei de trei ani), li s-a recomandat continuarea serviciilor de intervenție timpurie;
- 4) *evaluare a copilului și a mediului de dezvoltare a acestuia* – procedurile efectuate de personalul calificat pentru determinarea conformității inițiale și continue a necesităților copilului cu tulburări de dezvoltare/dizabilități și risc de apariție a acestora în cadrul serviciilor de intervenție timpurie (în continuare – evaluarea dezvoltării copilului);
- 5) *manager de caz* – specialist al Serviciilor, desemnat dintre membrii echipei multidisciplinare, pentru a coordona, a facilita și a monitoriza prestarea serviciilor de intervenție timpurie incluse în programul individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport al familiei, precum și pentru integrarea familiei/reprezentanților legali ai copilului în acest proces;
- 6) *manual de proceduri* – toate procedurile aplicate de către prestatorul de Servicii de intervenție timpurie în procesul de prestare a serviciilor pentru îndeplinirea misiunii sale: principiile de admitere; de planificare și furnizare a serviciilor; de încetare a prestării serviciilor; modalitatea de examinare și soluționare a petițiilor;
- 7) *mediu natural* – mediul fizic și social (familiar și comunitar) caracteristic pentru copiii de aceeași vîrstă care nu au tulburări de dezvoltare;
- 8) *prestatori de Servicii de intervenție timpurie* – instituțiile medico-sanitare, organizațiile specializate în domeniul prestării serviciilor medico-sociale, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care activează în conformitate cu legislația și care prestează servicii de intervenție timpurie (în continuare – prestatori);
- 9) *program de intervenție timpurie* – setul de servicii de intervenție timpurie de natură preventivă sau de remediere a unor probleme de dezvoltare existente, oferite copiilor și familiilor lor, pentru creșterea potențialului de dezvoltare a copilului și pentru asigurarea incluziunii lui educaționale și sociale;
- 10) *program individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport al familiei* – un plan de prestare a serviciilor de intervenție timpurie

relevante pentru copii și familiile acestora, care include serviciile necesare pentru accelerarea dezvoltării copilului și pentru sporirea capacităților familiilor de a satisface nevoile lor. Acesta este elaborat de către echipa multidisciplinară în parteneriat cu familia/reprezentanții legali ai copilului și este bazat pe identificarea și evaluarea dezvoltării copilului și a familiei de către echipa multidisciplinară, în conformitate cu bunele practici în intervenția timpurie (în continuare – program individual);

- 11) *servicii de intervenție timpurie* – serviciile medico-sociale oferite copiilor pentru stimularea dezvoltării fizice, inclusiv a vederii și auzului, dezvoltării cognitive, comunicative, sociale, psihoemoționale și a celei adaptive;
- 12) *standardele minime de calitate pentru serviciile de intervenție timpurie* – norme obligatorii a căror aplicare garantează un minim de calitate a serviciilor (în continuare – Standarde minime de calitate).

II. Misiunea, obiectivele și principiile de organizare și prestare a Serviciilor

5. Misiunea Serviciilor este crearea unui mediu natural optim pentru stimularea dezvoltării copilului cu vârsta de până la trei ani cu tulburări de dezvoltare/dizabilități și risc pentru apariția acestora, oferirea de suport și asistență familiei/reprezentanților legali ai copilului pentru a spori potențialul de dezvoltare a copilului și a asigura incluziunea educațională și socială a acestuia.
6. Obiectivele Serviciilor rezidă în:
 - 1) identificarea timpurie a tulburărilor de dezvoltare și a potențialilor factori de risc pentru apariția acestora, prevenirea apariției sau diminuarea dizabilităților și realizarea maximă a potențialului de dezvoltare a copilului;
 - 2) determinarea timpurie a nevoilor speciale de adaptare socială a copilului și familiei, anticiparea sau diminuarea riscurilor potențiale de excluziune socială și asigurarea incluziunii sociale a copilului și familiei;
 - 3) identificarea timpurie a necesităților speciale de educație a copilului și familiei, adaptarea particularităților copilului, familiei și asigurarea incluziunii educaționale a copilului.
7. Principiile Serviciilor de organizare și prestare prevăd:
 - 1) respectarea drepturilor tuturor copiilor de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o pot atinge și de a beneficia de servicii de sănătate, asistență socială și de educație necesare pentru garantarea acestui drept;
 - 2) accesibilitatea universală la servicii de intervenție timpurie de calitate pentru toți copiii din comunitate și familiile lor, în conformitate cu necesitățile acestora;

- 3) abordarea integrată a creșterii și dezvoltării copilului pentru toate domeniile de dezvoltare: dezvoltarea fizică, senzorială, dezvoltarea cognitivă, dezvoltarea comunicării, dezvoltarea socială, psihoemoțională și adaptivă;
 - 4) realizarea parteneriatelor dintre echipa multidisciplinară și familia/reprezentantul legal al copilului în elaborarea și implementarea programului individual.
- 8. Direcțiile de activitate ale Serviciilor pentru realizarea obiectivelor însumă:**
- 1) identificarea nevoilor copilului;
 - 2) sprijinirea și stimularea dezvoltării copilului;
 - 3) armonizarea legăturii dintre copil și familie, precum și incluziunea acestuia în comunitate;
 - 4) prestarea serviciilor de intervenție timpurie într-un mediu natural pentru copil și pentru familie;
 - 5) facilitarea participării familiei/reprezentanților legali ai copilului la determinarea obiectivelor de abilitare pentru copil și familie, la definirea serviciilor de intervenție timpurie necesare pentru copil și familia acestuia, a duratei și locului unde copilul și familia vor beneficia de acestea.

III. Organizarea Serviciilor

- 9.** Serviciile, în funcție de complexitate, sînt structurate, ca nivel de intervenție, în primare, secundare și terțiare și se furnizează de către prestatorii care activează în conformitate cu prezentul Regulament-cadru și cu Standardele minime de calitate.
- 10.** Serviciile de nivel primar și secundar din sectorul public sînt organizate în subdiviziuni ale instituțiilor medico-sanitare publice din unitățile administrativ-teritoriale. Subdiviziunile poartă denumirea de centre de intervenție timpurie și prestează servicii de intervenție timpurie în condiții de ambulator.
- 11.** Nomenclatorul instituțiilor medico-sanitare publice din unitățile administrativ-teritoriale care prestează servicii de nivel secundar se aprobă de Ministerul Sănătății.
- 12.** Instituțiile medico-sanitare publice raionale și municipale care prestează servicii de nivel secundar oferă și servicii de nivel primar în cadrul unității administrativ-teritoriale în care se află.
- 13.** Serviciile de intervenție timpurie de nivel terțiar din sectorul public sînt organizate în subdiviziuni ale instituțiilor medico-sanitare publice republicane furnizoare de servicii specializate de ambulator și de spital. Subdiviziunile

poartă denumirea de centre de intervenție timpurie și prestează servicii de intervenție timpurie în condiții de ambulator și de spital.

14. Nomenclatorul instituțiilor medico-sanitare publice republicane care prestează servicii de nivel terțiar se aprobă de Ministerul Sănătății.

15. Prestatorii care acordă servicii de nivel primar au următoarele atribuții:

- 1) prestarea serviciilor în conformitate cu Standardele minime de calitate și cu cerințele față de Serviciile de nivel primar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
- 2) elaborarea și realizarea, în parteneriat cu familia/reprezentantul legal al copilului, a programului individual;
- 3) deținerea bazei de date cu referire la beneficiarii Serviciilor și transmiterea, la sfârșitul fiecărei luni, a datelor curente către Serviciile de nivel terțiar;
- 4) colaborarea cu medicii de familie, medicii specialiști de profil, cu serviciile de asistență socială, psihopedagogică și alte servicii din comunitate în vederea realizării unor măsuri complexe de abilitare/reabilitare a beneficiarilor de asemenea Servicii;
- 5) referirea către Serviciile de nivel secundar și terțiar a copiilor ce necesită servicii în conformitate cu cerințele specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie de nivel secundar și terțiar, precum și cu cerințele față de Serviciile de nivel secundar și terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
- 6) referirea beneficiarilor Serviciilor de nivel primar către Serviciile de asistență psihopedagogică raionale/municipale pentru coordonarea și organizarea incluziunii copiilor în procesul educațional preșcolar;
- 7) prezentarea către Serviciile de nivel terțiar (la finele fiecărui an) a datelor necesare pentru elaborarea raportului anual despre activitatea Serviciilor.

16. Prestatorii care prestează servicii de nivel secundar au următoarele atribuții:

- 1) prestarea serviciilor, inclusiv de supraveghere neonatală, în conformitate cu Standardele minime de calitate și cu cerințele față de Serviciile de nivel secundar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
- 2) elaborarea și realizarea, în parteneriat cu familia/reprezentantul legal al copilului, a Programului individual;
- 3) deținerea bazei de date a beneficiarilor de Servicii și transmiterea, la sfârșitul fiecărei luni, a datelor curente către Serviciile de nivel terțiar;
- 4) prezentarea către Serviciile de nivel terțiar, la finele fiecărui an, a datelor necesare pentru elaborarea raportului anual despre activitatea Serviciilor;

- 5) acordarea suportului consultativ pentru prestatorii care asigură Serviciile de nivel primar din regiune;
 - 6) colaborarea cu instituțiile medico-sanitare, sociale și educaționale de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport acordat familiei;
 - 7) referirea către Serviciile de nivel terțiar a copiilor ce necesită servicii în conformitate cu cerințele specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie de nivel terțiar, precum și cu cerințele față de Serviciile de nivel terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
 - 8) referirea beneficiarilor Serviciilor de nivel primar către Serviciile de asistență psihopedagogică raionale/municipale pentru coordonarea și organizarea incluziunii copiilor în procesul educațional preșcolar.
- 17. Prestatorii care asigură Serviciile de nivel terțiar au următoarele atribuții:**
- 1) prestarea serviciilor, inclusiv de supraveghere neonatală, în conformitate cu Standardele minime de calitate și cu cerințele față de Serviciile de nivel terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
 - 2) elaborarea/actualizarea și realizarea în parteneriat cu familia/reprezentantul legal al copilului a programului individual;
 - 3) referirea către Serviciile de nivel primar și secundar a copiilor pentru continuarea prestării serviciilor în conformitate cu cerințele specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie de nivel secundar și primar, precum și cerințele față de Serviciile de nivel secundar și primar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort și colaborarea cu aceste servicii pentru realizarea programului individual;
 - 4) deținerea bazei de date despre beneficiarii de servicii de toate nivelurile: terțiar, secundar și primar;
 - 5) coordonarea activității prestatorilor care acordă servicii de nivel secundar și primar în colaborare cu alte instituții medico-sanitare, sociale și educaționale de abilitare/recuperare a copiilor;
 - 6) întocmirea raportului anual privind activitatea Serviciilor la nivel național și prezentarea acestuia, până la data de 1 martie a anului următor celui de gestiune, către Ministerul Sănătății;
 - 7) studierea/cercetarea și propunerea formelor și metodelor moderne și efective de diagnostic, profilaxie, tratament și abilitare/reabilitare a beneficiarilor de Servicii;
 - 8) elaborarea materialelor didactice pentru consilierea psihopedagogică a familiilor/reprezentanților legali ai beneficiarilor de Servicii în domeniile de tratament, abilitare/reabilitare, îngrijire și educare a copiilor.

18. Serviciile de intervenție timpurie sînt prestate copiilor cu vîrsta de pînă la 3 ani, asistența indicată urmînd să li se asigure și după această etapă de vîrstă.

19. În vederea realizării atribuțiilor sale, prestatorii sînt în drept:

- 1) să solicite și să primească, în condițiile legii, de la autoritățile administrației publice centrale și locale, de la instituții și organizații documente, materiale și informații necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce le revin;
- 2) să colaboreze cu alți specialiști și să stabilească parteneriate cu autoritățile administrației publice locale, instituțiile, organizațiile, inclusiv parteneriate publice-private cu agenții economici, în scopul realizării competențelor sale, în conformitate cu legislația;
- 3) să primească și să utilizeze asistența financiară de la organizațiile internaționale, donatorii interni și externi și să o folosească în scopul realizării competențelor sale legate de prestarea serviciilor de intervenție timpurie, în conformitate cu legislația.

IV. Programele, tipurile și beneficiarii de servicii de intervenție timpurie

20. În funcție de natura preventivă sau de remediere a unor probleme de dezvoltare existente la copil, programele de intervenție timpurie pot fi:

- 1) programe pentru copilul cu factori de risc pentru producerea tulburărilor de dezvoltare;
- 2) programele pentru copilul cu tulburări de dezvoltare/dizabilități.

21. Beneficiarii Serviciilor sînt identificați pentru programele de intervenție timpurie în conformitate cu criteriile de eligibilitate prevăzute în anexa nr.1 la prezentul Regulament-cadru. În funcție de Serviciile de nivel primar, secundar și terțiar, Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort aprobă cerințe specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie.

22. Serviciile de intervenție timpurie sînt selectate individual pentru fiecare copil, în funcție de programele de intervenție timpurie identificate, luînd în considerare nevoile speciale ale fiecărui copil și ale familiei acestuia.

23. Serviciile de intervenție timpurie includ următoarele tipuri de servicii:

- 1) identificarea și diagnosticul timpuriu;
- 2) evaluarea dezvoltării copilului și a mediului lor familial și comunitar;
- 3) supravegherea neonatală;
- 4) screeningul auzului și al văzului;
- 5) kinetoterapia, masajul, poziționarea;

- 6) instruirea familiei în folosirea utilajelor și echipamentelor speciale (orteze, verticalizatoare etc.);
- 7) stimularea timpurie a limbajului (comunicarea augmentativă și alternativă) și logopedia;
- 8) consultațiile de nutrițiole, inclusiv instruirea familiei în vederea unei alimentații adecvate, prescrierea dietelor speciale;
- 9) terapia ocupațională;
- 10) consultațiile, recomandările, referirea către prestatorii de servicii sociale, reieșind din necesitățile identificate;
- 11) nursingul;
- 12) consilierea psihopedagogică pentru familie, inclusiv vizitele la domiciliu;
- 13) transportul asigurat.

24. Tipurile de servicii prezentate în funcție de nivelul Serviciilor de intervenție timpurie se reglementează conform anexei nr.2 la prezentul Regulament-cadru.

25. Beneficiarii Serviciilor au următoarele drepturi:

- 1) să fie informați într-un mod cât mai clar cu privire la drepturile și responsabilitățile pe care le au în calitate de beneficiari ai Serviciilor, la activitățile preconizate, la datele înregistrate și să fie consultați în legătură cu toate deciziile care îi privesc;
- 2) să participe la fiecare etapă de luare a deciziilor cu privire la copil și familie;
- 3) să li se ceară consimțământul pentru serviciile de intervenție timpurie incluse de Programul individual și să fie anunțați despre necesitatea semnării acordului informat cu privire la acceptarea prestării serviciilor;
- 4) să beneficieze de servicii de intervenție timpurie în conformitate cu Standardele minime de calitate și cu acordul de colaborare încheiat cu prestatorul;
- 5) să li se ceară consimțământul pentru orice evaluare/reevaluare cu metode standard de evaluare a dezvoltării copilului și pentru alte servicii prestate, care modifică programul individual;
- 6) să verifice înscrierea datelor ce țin de evaluarea/reevaluarea, de elaborarea programului individual, prestarea serviciilor de intervenție timpurie și să solicite modificarea lor în caz de necesitate;
- 7) să li se înceteze prestarea de servicii de intervenție timpurie doar în conformitate cu prevederile programului individual, precum și ale acordului de colaborare încheiat cu prestatorul;
- 8) să înainteze petiții;
- 9) să fie protejați de orice formă de violență, în conformitate cu prevederile Standardelor minime de calitate și cu prevederile legislației;

- 10) să solicite ca informația personală a copilului și familiei să fie păstrată și utilizată de prestatori în regim de confidențialitate, în conformitate cu prevederile legale.

26. Beneficiarii Serviciilor au următoarele obligații:

- 1) să furnizeze informații concrete cu privire la identitatea lor și a copilului, la părțile forte și părțile slabe ale familiei (familie întreagă, mamă singură sau tată singur, statutul social al familiei, suport din partea rudelor, părinților plecați peste hotare etc.) și necesitățile familiei și copilului, să-și expună opiniile și îngrijorările majore, resursele și prioritățile, programul de zi al copilului, situația familială, socială, medicală și economică;
- 2) să participe la elaborarea/actualizarea programului individual;
- 3) să se conformeze obligațiilor prevăzute prin programul individual și acordul de colaborare;
- 4) să respecte regulile de folosire a încăperilor și a patrimoniului, elaborate și aprobate de prestatorul de servicii de intervenție timpurie.

V. Managementul și personalul Serviciilor

27. Serviciile de intervenție timpurie se acordă de către echipa multidisciplinară, care include specialiști în diferite domenii, în conformitate cu structura-tip de personal prevăzută de Standardele minime de calitate.

28. Serviciile de intervenție timpurie se prestează continuu, într-un mediu natural, în volum maximal adaptat nevoilor copilului și familiei, pînă la atingerea de către copil a vârstei de trei ani și referirea acestuia la serviciile de asistență psihopedagogică.

29. Serviciile de intervenție timpurie cuprind cîteva etape-cheie de intervenție, ce fac parte din procedurile referitoare la accesul la servicii prevăzute de Standardele minime de calitate.

30. Etapele-cheie de intervenție sînt:

- 1) identificarea copiilor ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie;
- 2) evaluarea dezvoltării copilului;
- 3) elaborarea și realizarea, în parteneriat cu familia/reprezentanții legali ai copilului, a programului individual, precum și monitorizarea acestuia;
- 4) exercitarea perioadei de tranziție la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani.

31. Echipa multidisciplinară, în funcție de etapele-cheie de intervenție, are următoarele atribuții:

- 1) identifică potențialii beneficiari ai Serviciilor, inclusiv în colaborare cu alte instituții medico-sanitare, părinții/reprezentanții legali ai copilului, instituții/organizații sociale, educaționale de abilitare/recuperare a copiilor, reprezentanții autorităților administrației publice locale;
- 2) evaluează/reevaluează copilul utilizând metode standard de evaluare a dezvoltării copilului;
- 3) elaborează/actualizează și realizează, cu participarea familiei/reprezentanților legali ai copilului, programul individual;
- 4) monitorizează, coordonează și facilitează, prin intermediul managerului de caz, prestarea serviciilor incluse în programul individual, inclusiv activitățile ce trebuie realizate de către familie/reprezentanții legali ai copilului;
- 5) în caz de identificare a încălcării drepturilor copilului, lipsei griii părintești, abuzului fizic, emoțional sau de altă natură ori de suspectare a acestora sau în cazul în care familia/reprezentanții legali ai copilului refuză să coopereze în realizarea programului individual, notifică autoritatea tutelare locale;
- 6) elaborează, în cadrul perioadei de tranziție (la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani), măsurile care corespund necesităților copilului și familiei pentru referirea copilului la servicii de asistență psihopedagogică sau continuarea, după caz, a serviciilor de intervenție timpurie;
- 7) monitorizează copiii din grupul de observație care, în urma evaluării, nu au fost detectați cu stări certe pentru includere în programe de intervenție timpurie, dar persistă suspiciunea factorilor de risc pentru apariția tulburărilor de dezvoltare;
- 8) analizează prevalența tulburărilor de dezvoltare printre copiii din teritoriul deservit și prezintă autorităților de sănătate propuneri de eficientizare a măsurilor de asistență complexă a copiilor cu tulburări de dezvoltare/dizabilități.

32. Structura-tip a statelor de personal pentru prestatorii de servicii de intervenție timpurie se elaborează în conformitate cu Standardele minime de calitate.

VI. Modul de finanțare a Serviciilor

33. Sursele de finanțare a Serviciilor sînt:

- 1) mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;
- 2) granturi, donații și alte surse conform legislației.

34. În sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, prestatorii încheie contracte de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) pentru persoanele asigurate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină,

în conformitate cu volumul și costul serviciilor de intervenție timpurie prevăzute în Normele metodologice de aplicare a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.

Anexa nr.1
la Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciilor de
intervenție timpurie

**Criteriile de eligibilitate
pentru programele de intervenție timpurie**

Copilul cu vârsta de până la 3 ani este eligibil pentru programe de intervenție timpurie dacă are o tulburare de dezvoltare sau comportă riscuri de apariție a acestora:

Factorii de risc stabilit:

- a) tulburările cromozomiale;
- b) bolile genetice;
- c) tulburările senzoriale (de auz și văz);
- d) deficiențele congenitale de metabolism;
- e) tulburările care reflectă afectarea sistemului nervos;
- f) infecțiile congenitale;
- g) tulburările condiționate de expunerea la substanțele toxice, inclusiv sindromul alcoolismului fetal;
- h) tulburările severe de atașament.

Factorii de risc biologic și medical:

- a) masa mică la naștere (<2500g);
- b) hemoragia intraventriculară (intracraniană);
- c) afecțiunile pulmonare cronice;
- d) tulburările de creștere.

Factorii de mediu cu risc:

- a) abuzul sau neglijarea copilului;
- b) sindromul abstenenței la copilul născut din mamă expusă la droguri;
- c) abuzul de stupefiante la părinți;
- d) familia defavorizată.

Anexa nr.2

la Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie

Tipurile de servicii prezentate în funcție de nivelul Serviciilor de intervenție timpurie

Tipurile de servicii	Serviciile de intervenție timpurie de nivel primar	Serviciile de intervenție timpurie de nivel secundar	Serviciile de intervenție timpurie de nivel terțiar
Identificarea și diagnosticul timpuriu	Screeningul și identificarea copiilor ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie	Identificarea copiilor ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie, stabilirea diagnosticului pentru cazurile detectate la acest nivel sau referite de la nivelul primar prin utilizarea metodelor de evaluare a dezvoltării copilului	Diagnosticarea cazurilor complexe sau incerte, referite de la nivelul primar și secundar
Evaluarea dezvoltării copilului și a mediului lor familial și comunitar	Observarea, aplicarea testelor de evaluare a dezvoltării copilului și a chestionarelor	Observarea, aplicarea testelor de evaluare a dezvoltării copilului	Observarea, aplicarea testelor specializate de evaluare a dezvoltării copilului
Supravegherea neonatală	Gestionarea bazei de date referitoare la beneficiari, coordonarea prestării serviciilor la acest nivel, referirea pentru reevaluări la nivelul secundar	Gestionarea bazei de date privind beneficiarii de nivel secundar, coordonarea prestării serviciilor și a evaluărilor realizate la acest nivel, cu referirea cazurilor ce necesită reevaluări de nivel terțiar	Stocarea bazei de date despre beneficiarii de servicii de toate nivelurile, prestarea serviciilor și evaluarea cazurilor referite de la nivelul primar și secundar, analiza, elaborarea rapoartelor generale și a recomandărilor pentru nivelul primar și secundar
Screeningul auzului și al văzului	Observarea, diagnosticul clinic și referirea cazurilor care depășesc nivelul de competență a diagnosticului către nivelul secundar și terțiar	Observarea, diagnosticul clinic și referirea cazurilor care depășesc nivelul de competență a diagnosticului către nivelul terțiar	Aplicarea metodelor de screening și de diagnosticare specializate
Kinetoterapia, masajul, poziționarea	Oferirea asistenței pentru beneficiari, exceptând cazurile care depășesc nivelul de competență al respectivelor servicii	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și pentru beneficiarii de acest nivel, elaborarea recomandărilor pentru nivelul primar	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și secundar, elaborarea recomandărilor pentru nivelul primar și secundar
Instruirea familiei în folosirea utilajelor și echipamentelor speciale (orteze, verticalizatoare etc.)	Oferirea consultațiilor pentru familii, alegerea echipamentelor potrivite, instruirea părinților, precum și pentru adaptarea la mediu	Oferirea consultațiilor pentru familiile referite de la nivelul primar și pentru acest nivel, alegerea echipamentelor potrivite, instruirea părinților	Elaborarea materialelor instructive, recomandărilor pentru toate nivelurile de intervenție, pentru părinți și specialiști; oferirea consultațiilor pentru cazurile referite de la nivelul primar și secundar
Stimularea timpurie a limbajului (comunicarea	Oferirea serviciilor pentru beneficiari, exceptând cazurile care depășesc nivelul de	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și pentru beneficiarii	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și secundar

augmentativă și alternativă) și logopedia	competență al respectivelor servicii	acestui nivel	
Consultațiile logopedice și de nutrițiole, inclusiv instruirea familiei în vederea unei alimentații adecvate, prescrierea dietelor speciale	Consilierea familiei copilului fără tulburări de nutriție sau cu tulburări ușoare; identificarea cazurilor de tulburări de nutriție și referirea lor către nivelul secundar sau terțiar	Consilierea familiei copilului fără tulburări de nutriție sau cu tulburări ușoare și medii, inclusiv a celor referite de la nivelul primar	Consilierea familiei în probleme de nutriție; oferirea serviciilor pentru beneficiarii cu tulburări severe de nutriție care au fost referiți de la nivelul primar și secundar; elaborarea materialelor instructive, recomandărilor pentru toate nivelurile de intervenție, pentru părinți și specialiști
Terapia ocupațională	Oferirea serviciilor beneficiarilor, exceptând cazurile care depășesc nivelul de competență al respectivelor servicii	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și pentru beneficiarii de acest nivel	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și secundar
Consultațiile, recomandările, referirea către prestatorii de servicii sociale, reieșind din necesitățile identificate	Consultațiile, recomandările, suportul social, reieșind din necesitățile identificate ale beneficiarilor	Consultațiile, recomandările, soluționarea cazurilor referite de la nivelul primar și serviciile pentru beneficiarii acestui nivel	Consultațiile, soluționarea cazurilor referite de la nivelul primar și secundar
Nursingul	Oferirea serviciilor pentru beneficiari	Oferirea serviciilor pentru beneficiari	Oferirea serviciilor pentru beneficiari
Consilierea psihopedagogică pentru familie, inclusiv vizitele la domiciliu	Oferirea serviciilor pentru beneficiari și referirea cazurilor care depășesc nivelul de competență către nivelul secundar și terțiar	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și pentru beneficiarii acestui nivel	Oferirea serviciilor pentru beneficiarii referiți de la nivelul primar și secundar
Transportul asigurat	În funcție de posibilitățile prestatorului	În funcție de posibilitățile prestatorului	În funcție de posibilitățile prestatorului

STANDARDE MINIME DE CALITATE pentru Serviciile de intervenție timpurie

Capitolul I. ACCESUL LA SERVICII

Secțiunea 1-a

Informarea – standardul 1

1. Prestatorul desfășoară activitatea de informare a populației și de promovare a serviciilor, inclusiv în forme accesibile părinților/reprezentanților legali și familiei copilului cu tulburări de dezvoltare/dizabilități și risc de apariție a acestora.
2. Prestatorul:
 - 1) elaborează, în funcție de serviciile de nivel primar, secundar și terțiar prestate, Ghidul beneficiarului cu date accesibile, actualizate la zi, care include: misiunea; obiectivele; principiile asistenței acordate; criteriile de eligibilitate a beneficiarilor Serviciilor; calificarea personalului; tipurile de servicii prestate; datele de contact ale prestatorului;
 - 2) asigură părinților/reprezentanților legali ai beneficiarului Serviciilor disponibilitatea Ghidului beneficiarului și a Manualului de proceduri, care cuprinde toate procedurile aplicate în procesul de prestare a serviciilor;
 - 3) organizează întâlniri cu părinții/reprezentanții legali ai potențialilor beneficiari ai Serviciilor și cu alte instituții medico-sanitare, instituții/organizații sociale, educaționale de abilitare/recuperare a copiilor, cu reprezentanții autorităților administrației publice locale în vederea informării acestora cu privire la activitate, precum și pentru identificarea potențialilor beneficiari ai Serviciilor.

Secțiunea a 2-a

Admiterea – standardul 2

3. Prestatorul, în funcție de serviciile de nivel primar, secundar și terțiar prestate, acceptă beneficiarii Serviciilor numai în limita capacității sale de a oferi servicii de calitate, conform prezentelor standarde și conform cerințelor față de Serviciile de nivel primar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități de resort ale administrației publice centrale.
4. Procedura de admitere cuprinde precizări referitoare la: corespunderea/necorespunderea criteriilor de eligibilitate a beneficiarului de Servicii, cine

ia decizia de admitere/respingere; modul în care se consemnează decizia; modalitatea de contestare a deciziei; documentele necesare pentru dosarul personal al beneficiarului de Servicii.

5. Prestatorul admite ca potențiali beneficiari ai Serviciilor copii referiți de către:
 - 1) orice medic, atât din instituțiile medico-sanitare publice, cât și private, în baza criteriilor de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie, pentru care medicul a îndeplinit un bilet de trimitere (formularul nr. 027/e).
 - 2) instituțiile/organizațiile sociale, educaționale de abilitare/recuperare a copiilor, atât din sectorul public, cât și din cel privat, pentru care acestea au făcut un demers/adresare către prestator sau către autoritățile din domeniul sănătății;
 - 3) personalul său, în baza criteriilor de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie și a cerințelor specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie pentru Serviciile de nivel primar, secundar și terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități ale administrației publice centrale de resort;
 - 4) părinții/reprezentanții legali ai copilului care au suspectat la copil un comportament atipic sau o întârziere în dezvoltarea cognitivă, fizică (motricitate grosieră și fină, organele de simț), comunicativă, socială, emoțională, de adaptare sau când copilului i s-a diagnosticat o boală fizică sau mintală care-l plasează în grupul de risc.
6. În procesul de admitere la Servicii, prestatorul identifică copiii ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie și evaluează dezvoltarea copilului.
7. Etapa de identificare a copiilor ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie prevede următoarele acțiuni:
 - 1) interviuarea părinților/reprezentanților legali ai copilului pentru a evalua copilul și familia;
 - 2) stabilirea la nivel de echipă multidisciplinară a unui specialist, competența căruia este cea mai indicată pentru coordonarea explorărilor diagnostice, care să decidă corespunderea copilului exigențelor de încadrare în programe de intervenție timpurie.
8. Etapa de evaluare a dezvoltării copilului include următoarele acțiuni:
 - 1) colectarea informației de la părinții/reprezentanții legali ai copilului referitoare la starea sănătății acestuia, inclusiv istoricul medical al copilului, prioritățile și îngrijorările familiei privind dezvoltarea copilului;

- 2) referirea, în caz de necesitate, a copilului pentru explorări medicale necesare;
 - 3) efectuarea testelor de evaluare a dezvoltării copilului;
 - 4) analiza rezultatelor testelor de evaluare a dezvoltării copilului.
- 9.** Prestatorul, în procesul de realizare a etapelor de identificare a copiilor ce ar putea beneficia de programele de intervenție timpurie și în procesul de evaluare a dezvoltării copilului, identifică și acumulează informația cu privire la:
- 1) anamneza medicală și problemele de sănătate;
 - 2) starea de nutriție;
 - 3) dezvoltarea cognitivă;
 - 4) dezvoltarea limbajului și deprinderile de comunicare;
 - 5) dezvoltarea socioemoțională;
 - 6) dezvoltarea adaptiv-comportamentală;
 - 7) dezvoltarea fizică, motorie.
- 10.** Evaluarea dezvoltării copilului și reevaluările se efectuează de către echipa multidisciplinară cu participarea părinților/reprezentanților legali ai copilului.
- 11.** Reevaluarea copilului se efectuează, în funcție de nevoile individuale ale acestuia, atunci când apar modificări semnificative ale stării lui de sănătate psihofizică.
- 12.** Evaluarea/reevaluările, în cazuri justificate, se efectuează la domiciliu de către echipa multidisciplinară, transportul fiind asigurat de prestator.
- 13.** Prestatorul înregistrează datele privind evaluarea dezvoltării copilului și reevaluările în formulare tipizate pentru evaluarea dezvoltării copilului, și, în funcție de serviciile de nivel primar, secundar și terțiar prestate, selectează și utilizează metodele de evaluare a dezvoltării copilului, atât în baza recomandărilor ghidurilor internaționale în domeniu, cât și a recomandărilor Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și a Familiei.
- 14.** Copiii care, în urma evaluării, nu au fost detectați cu stări certe pentru includerea în programele de intervenție timpurie, dar rămân suspiciuni pentru dezvoltarea ulterioară a acestora, sînt incluși în grupul de observație și monitorizați de către prestator pînă cînd aceștia ating vîrsta de 3 ani sau pînă la referirea către serviciile de asistență psihopedagogică.
- 15.** În baza evaluării dezvoltării copilului, prestatorul identifică, în comun cu părinții sau reprezentanții legali ai copilului, programele de intervenție

timpurie și, respectiv, tipurile serviciilor de intervenție timpurie ce urmează a fi acordate.

Secțiunea a 3-a **Planificarea și furnizarea serviciilor – standardul 3**

- 16.** Volumul de servicii se decide în conformitate cu rezultatele evaluării dezvoltării copilului și se realizează de către prestator.
- 17.** În procesul de planificare și furnizare a serviciilor, prestatorul elaborează și realizează, în parteneriat cu familia/reprezentanții legali ai copilului, programul individual, monitorizează implementarea acestuia și perioada de tranziție, la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani.
- 18.** Etapa de elaborare și realizare, în parteneriat cu familia/reprezentanții legali ai copilului, a programului individual, precum și monitorizarea acestuia cuprinde următoarele acțiuni:
 - 1) identificarea serviciilor de intervenție timpurie necesare copilului și familiei pentru satisfacerea nevoilor lor speciale, care include și instruirea specială a familiei/reprezentanților legali ai copilului, concepută pentru satisfacerea necesităților copilului cu tulburări de dezvoltare/dizabilități sau risc pentru apariția acestora;
 - 2) stabilirea, la nivel de echipă multidisciplinară, a managerului de caz responsabil de coordonarea, facilitarea și monitorizarea prestării serviciilor de intervenție timpurie incluse în programul individual, de integrarea familiei/reprezentanților legali ai copilului în acest proces, precum și a personalului implicat în realizarea programului individual; un manager de caz coordonează și monitorizează serviciile pentru 18 beneficiari ai Serviciilor;
 - 3) prestarea, în volum maximal adaptat nevoilor copilului și într-un mediu natural pentru copil și familia acestuia, a serviciilor de intervenție timpurie incluse în programul individual, care trebuie să fie flexibil, în limita programului de activitate, pentru a corespunde nevoilor în schimbare și priorităților familiei concrete;
 - 4) actualizarea, nu mai rar decât o dată la 6 luni, a programului individual ori în funcție de cum copilul atinge rezultatele prestabilite sau când părinții/reprezentanții legali ai copilului stabilesc, în comun cu echipa multidisciplinară, alte necesități.
- 19.** În cazul în care beneficiarul Serviciilor necesită și alte servicii în afara celor asigurate de prestator, acestea pot fi contractate de la alți furnizori de servicii. Serviciile contractate din exterior pot fi incluse în programul individual și

- prevăzute în contractual de prestare a serviciilor încheiat între prestator și alt furnizor.
- 20.** Managerul de caz și părinții/reprezentanții legali ai copilului semnează programul individual. O copie a programului individual, în formă inițială și ori de câte ori acesta este actualizat, este eliberată părinților/reprezentanților legali ai copilului.
- 21.** Programul individual include următoarele aspecte:
- 1) datele generale;
 - 2) starea generală a sănătății;
 - 3) nivelul curent de dezvoltare fizică, cognitivă, emoțională, verbală, socială și capacitatea de adaptare a copilului (după rezultatele de evaluare a dezvoltării copilului);
 - 4) punctele forte și necesitățile;
 - 5) opiniile și îngrijorările majore ale familiei/reprezentanților legali ai copilului, resursele și prioritățile lor;
 - 6) programul zilnic al copilului;
 - 7) obiectivele de abilitare pentru copil și familie;
 - 8) serviciile de intervenție timpurie recomandate;
 - 9) acordul informat;
 - 10) evaluarea dezvoltării copilului la sfârșitul perioadei de tranziție, când copilul împlinește vârsta de 3 ani;
 - 11) actualizarea programului individual.
- 22.** Structura-tip a programului individual se aprobă de către Ministerul Sănătății.
- 23.** Etapa perioadei de tranziție, la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani, rezultă în asigurarea continuității programelor de intervenție timpurie în conformitate cu necesitățile copilului și familiei și cuprinde următoarele acțiuni:
- 1) evaluarea dezvoltării copilului la atingerea vârstei de trei ani și referirea către serviciile de asistență psihopedagogică și/sau către Serviciul social „Echipa mobilă”;
 - 2) continuarea, după caz, a prestării serviciilor de intervenție timpurie, în baza Programului individual actualizat, pentru copilul mai mare de trei ani.

Secțiunea a 4-a **Încetarea prestării serviciilor – standardul 4**

- 24.** Prestatorul încetează prestarea serviciilor cu respectarea condițiilor stabilite în Programul individual, care precizează: data încetării prestării serviciilor,

- motivele, persoana de contact din cadrul Serviciilor care va oferi informații despre evoluția ulterioară a beneficiarului Serviciilor.
25. Condițiile de încetare a prestării serviciilor sînt aduse la cunoștința părinților/reprezentanților legali ai beneficiarului Serviciilor și explicate acestora într-un mod cît mai clar.

Secțiunea a 5-a **Acordul de colaborare – standardul 5**

26. Între prestator și părinții/reprezentanții legali ai copilului se semnează un acord de colaborare care are la bază programul individual.
27. Acordul de colaborare:
- 1) conține informații privind prestatorul și beneficiarul, datele de contact, obligațiile părților în realizarea programului individual, durata acordului, cazurile de încetare a prestării serviciilor, data întocmirii acordului și semnăturile părților;
 - 2) poate fi modificat ulterior conform unor clauze prestabilite;
 - 3) este scris într-o formă accesibilă părinților/reprezentanților legali ai copilului și explicat acestora într-un mod cît mai clar.
28. Părinții/reprezentanții legali ai copilului primesc o copie a acordului de colaborare.

Secțiunea a 6-a **Înregistrarea și păstrarea datelor – standardul 6**

29. Înregistrarea și păstrarea datelor se efectuează cu promptitudine, în conformitate cu prevederile legislației.
30. Prestatorul, în conformitate cu prevederile legislației, asigură:
- 1) utilizarea și păstrarea datelor privind beneficiarii Serviciilor în regim de confidențialitate, în conformitate cu prevederile legale;
 - 2) accesul necondiționat al părinților/reprezentanților legali ai copilului la datele care îi privesc.
31. Prestatorul întocmește un dosar personal al beneficiarului Serviciilor, care se utilizează și se păstrează în conformitate cu prevederile legislației.

Secțiunea a 7-a **Modalitatea de examinare și soluționare a petițiilor – standardul 7**

32. Prestatorul:

- 1) informează în scris părinții/reprezentanții legali ai copilului, odată cu semnarea acordului de colaborare, asupra modului de examinare și de soluționare a petițiilor;
 - 2) pune la dispoziția părinților/reprezentanților legali ai copilului și explică acestora, într-un mod cât mai clar, modalitatea de examinare și de soluționare a petițiilor;
 - 3) garantează că nu vor urma repercusiuni în raport cu beneficiarii Serviciilor ca urmare a petițiilor înaintate de aceștia.
- 33.** Lucrările de secretariat referitor la petiții, modalitatea de examinare a petițiilor, precum și executarea deciziilor adoptate în urma examinării petițiilor se efectuează în conformitate cu prevederile legislației.

Capitolul II. PREVENIREA VIOLENȚEI

Secțiunea 1-a

Prevenirea violenței asupra beneficiarilor de Servicii, părinților/reprezentanților legali ai acestora – standardul 9

- 34.** Prestatorul:
- 1) asigură informarea personalului și a părinților/reprezentanților legali ai copilului, cu explicarea într-un mod cât mai clar, după caz, a procedurilor cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea și soluționarea suspiciunilor sau a acuzațiilor de violență asupra beneficiarilor Serviciilor;
 - 2) promovează și aplică măsuri de siguranță și de securitate a beneficiarilor de Servicii împotriva oricărei forme de intimidare, discriminare, violență, neglijare, exploatare, tratament inuman sau degradant, precum și împotriva evenimentelor și accidentelor cu potențial vătămător;
 - 3) încurajează și sprijină familia/reprezentanții legali ai copilului să sesizeze orice formă de violență din partea personalului.
- 35.** Personalul care suspectă sau identifică orice situații de violență, neglijare sau exploatare a beneficiarilor Serviciilor are obligația de a înștiința imediat managerul de caz, șeful Serviciilor, care, la rândul său, adoptă măsuri în conformitate cu prevederile legislației și este obligat să anunțe autoritățile competente, după caz.

Secțiunea a 2-a

Prevenirea violenței asupra personalului – standardul 10

- 36.** Prestatorul asigură:
- 1) un sistem de prevenire a violenței asupra personalului din partea părinților/reprezentanților legali ai copilului;

- 2) un comportament adecvat al personalului, în conformitate cu normele deontologice, care nu provoacă violență din partea părinților/reprezentanților legali ai copilului.
37. Toate situațiile de violență care apar se comunică managerului de caz, șefului Serviciilor, care, după caz, adoptă măsuri în conformitate cu prevederile legislației.
38. În situații de violență asupra personalului, angajatul, managerul de caz, șeful Serviciilor anunță, după caz, autoritățile competente.

Capitolul III. RESURSE UMANE

Secțiunea 1-a

Angajarea personalului – standardul 11

39. Prestatorul, în funcție de serviciile de nivel primar, secundar și terțiar prestate, dispune de o structură de state de personal în concordanță cu misiunea și obiectivele pentru asigurarea eficientă a procesului de prestare a serviciilor.
40. Volumul personalului se stabilește de către prestator, în funcție de serviciile de nivel primar, secundar și terțiar prestate, dar acesta se revizuieste periodic, pentru a răspunde dinamicii cerințelor beneficiarilor de asemenea Servicii.
41. Personalul activează în conformitate cu prevederile programului de activitate a prestatorului și în corespundere cu programul individual.
42. Pentru fiecare poziție a personalului există o fișă a postului, corelată cu misiunea și obiectivele Serviciilor, în care sînt prevăzute rolul și responsabilitățile angajatului și care conține: descrierea funcției, responsabilitățile, cunoștințele, drepturile etc.
43. Fiecare angajat are calificarea, cunoștințele, experiența și calitățile solicitate de fișa postului, precum și obligația de a cunoaște și de a respecta prevederile fișei postului pe care îl ocupă.
44. Structura-tip și conținutul recomandat al fișelor de post pentru personal se aprobă de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități de resort ale administrației publice centrale.

Secțiunea a 2-a

Structura-tip de personal – standardul 12

45. Structura-tip de personal pentru prestatorii servicii de nivel primar și secundar include:

- 1) medic (pediatru, neurolog pediatru sau reabilitolog);
- 2) psiholog/psihopedagog special;
- 3) logoped;
- 4) kinetoterapeut sau un asistent kinetoterapeut;
- 5) asistent social (cu studii medii de specialitate);
- 6) asistent medical.

46. Structura-tip de personal pentru prestatorii ce prestează servicii de nivel terțiar include:

- 1) medic (pediatru, neurolog pediatru sau reabilitolog);
- 2) psiholog/psihopedagog special;
- 3) logoped;
- 4) kinetoterapeut;
- 5) terapeut ocupațional (cu studii superioare);
- 6) asistent social (cu studii superioare sau medii de specialitate);
- 7) asistent medical.

47. Statele de personal pentru prestatorii de servicii de nivel primar și secundar se aprobă de autoritățile publice locale după coordonare cu Ministerul Sănătății, iar statele de personal pentru prestatorii de servicii de nivel terțiar se aprobă de către Ministerul Sănătății.

Secțiunea a 3-a **Formarea personalului – standardul 13**

48. Prestatorul asigură participarea personalului la cursuri de formare profesională continuă, contribuind la dobândirea abilităților și cunoștințelor necesare pentru oferirea serviciilor de calitate și la sporirea nivelului de competențe profesionale ale acestora.

49. Prestatorul:

- 1) planifică formarea profesională continuă a personalului, în conformitate cu prevederile legislației și cu prezentele standarde;
- 2) identifică oportunitățile de perfecționare ale personalului în vederea creșterii competențelor profesionale ale acestuia;
- 3) elaborează periodic propuneri privind programele de instruire a personalului, conform necesităților de instruire identificate și în consonanță cu bunele practici și realizările științifice în domeniu;
- 4) ține evidența instruirilor de care a beneficiat personalul.

Capitolul IV. ORGANIZAREA ȘI ADMINISTRAREA

Secțiunea a 1-a

Cadrul de organizare și funcționare – standardul 14

50. Prestatorul deține și aplică:

- 1) un Regulament de organizare și funcționare, elaborat în baza Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie, conform prevederilor legislației;
- 2) un Manual de proceduri, care cuprinde toate procedurile aplicate de acesta în procesul de prestare a serviciilor: admiterea, planificarea și furnizarea serviciilor, încetarea prestării serviciilor, modalitatea de examinare și soluționare a petițiilor, prevederile referitoare la prevenirea violenței asupra beneficiarilor Serviciilor, referirea la alte servicii în cadrul sistemului de sănătate și în afara acestuia etc.

51. Manualul de proceduri este elaborat de către fiecare prestator, în funcție de Serviciile prestate la nivel primar, secundar și terțiar, în conformitate cu Standardele minime de calitate și cu:

- 1) cerințele specifice de eligibilitate pentru programele de intervenție timpurie pentru Serviciile de nivel primar, secundar și terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități de resort ale administrației publice centrale;
- 2) cerințele față de Serviciile de nivel primar, secundar și terțiar, aprobate de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități de resort ale administrației publice centrale.

52. Structura-tip și conținutul recomandat al Manualului de proceduri se aprobă de Ministerul Sănătății în coordonare cu alte autorități de resort ale administrației publice centrale.

53. Prestatorul asigură:

- 1) monitorizarea și actualizarea, după caz, a regulamentelor, procedurilor și asigură cunoașterea de către personal a documentelor de activitate;
- 2) accesul părinților/reprezentanților legali ai copilului la documentele privind regulamentele și procedurile în vigoare, prin modalități accesibile, după caz, iar personalul are obligația de a explica aceste documente într-un mod cât mai clar.

Secțiunea a 2-a

Personalul de conducere – standardul 15

54. Șeful Serviciilor deține studii superioare în domeniul respectiv.

55. Medicul îndeplinește și funcția de șef al Serviciilor și coordonează activitățile echipei multidisciplinare.
56. Șeful Serviciilor are obligația de a se perfecționa continuu în ceea ce privește atât capacitățile manageriale, cât și cunoașterea problematicii copilului cu tulburări de dezvoltare/dizabilități și risc de apariție a acestora.

Secțiunea a 3-a

Planificarea, monitorizarea și evaluarea – standardul 16

57. Prestatorul elaborează anual și execută un Plan de acțiuni centrat pe satisfacerea nevoilor beneficiarilor de asemenea Servicii, care cuprinde: obiectivele trasate, denumirea măsurii/acțiunii, termenul de realizare, costurile, responsabili și indicatorii de monitorizare.
58. Șeful Serviciilor îndrumă personalul și monitorizează îndeplinirea Planului de acțiuni în limita resurselor alocate, în termenele și conform indicatorilor prestabiliți.
59. Monitorizarea are ca obiect activitatea de culegere a informației despre modul în care se realizează procesul de prestare a serviciilor și realizarea indicatorilor măsurabili, precum și identificarea problemelor legate de furnizarea serviciilor, care trebuie corectate pentru a atinge obiectivele Serviciilor.
60. Evaluarea are ca obiect analiza informațiilor colectate la etapa de monitorizare și analiza indicatorilor măsurabili, pentru formularea unor concluzii finale cu privire la rezultatele procesului de prestare a Serviciilor.
61. Prestatorul:
 - 1) stabilește un set clar de indicatori măsurabili pentru monitorizarea și evaluarea rezultatelor procesului de prestare a serviciilor, utilizând lista indicatorilor pentru monitorizarea și evaluarea Serviciilor recomandată de prezentele Standarde minime de calitate;
 - 2) promovează activități de măsurare a satisfacției părinților/ reprezentanților legali ai copilului, a personalului și a celorlalte grupuri de interes;
 - 3) realizează activități de raportare, publicare, diseminare a rezultatelor, conform prevederilor legislației și regulamentelor interne;
 - 4) elaborează, la finele fiecărui an, un raport de activitate; raportul este public și este redactat într-o manieră accesibilă tuturor celor interesați; realizează periodic, la un interval de 4-5 ani, activitatea de evaluare care se finalizează prin elaborarea unui raport final.

Secțiunea a 4-a

Comunicarea și parteneriatul – standardul 17

62. Prestatorul asigură proceduri de comunicare internă și externă:

1) În cadrul procedurilor de comunicare internă, șeful Serviciilor:

a) organizează ședințe săptămânale cu personalul, în care sînt stabilite activitățile săptămînii în curs, conform Planului de acțiuni, unde personalul are oportunitatea schimbului de informații, discutării și revizuirii progresului înregistrat asupra programelor de intervenție timpurie derulate, discutării problemelor ivite, identificării problemelor potențiale și propunerii de acțiuni coercitive pentru asigurarea unei activități prodigioase a Serviciilor;

b) organizează lunar cel puțin o discuție individuală cu fiecare subaltern, în care se discută despre activitățile subordonatului și, eventual, despre problemele acestuia în realizarea atribuțiilor.

c) informează personalul cu privire la politicile de dezvoltare a Serviciilor de intervenție timpurie și cu privire la noile reglementări normative în domeniu;

2) În cadrul procedurilor de comunicare externă șeful Serviciilor și prestatorul:

a) utilizează o politică proactivă și cooperativă cu mass-media, pentru a oferi un mesaj coerent și consistent mass-mediei privind activitatea Serviciilor;

b) asigură modalități operaționale de comunicare între membrii echipei multidisciplinare și părinții/reprezentanții legali ai copilului, precum și cu vizitatorii Serviciilor;

c) colaborează cu instituțiile ce coordonează, finanțează Serviciile de intervenție timpurie în copilărie, precum și stabilește parteneriate cu instituțiile medico-sanitare, instituțiile/organizațiile sociale, educaționale de abilitare/ recuperare a copiilor etc., în special din comunitate, atît din sistemul public, cît și cel privat, în scopul realizării obiectivelor Serviciilor;

d) deține și utilizează materiale, inclusiv Ghidul beneficiarului, pentru promovarea imaginii proprii în comunitate și la general (materiale tipărite, înregistrări audio-video, pagină web etc.).

Anexa nr.1
la Standardele minime de calitate
pentru Serviciile de intervenție timpurie

ACORD DE COLABORARE

(localitatea)
_____ 20__

Prestatorul de serviciilor de intervenție timpurie _____ care activează conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciilor de intervenție timpurie, cu sediul _____, în persoana conducătorului Serviciilor _____, numit în continuare „Prestator”, pe de o parte, și _____ părinții/reprezentanții legali ai copilului, numit în continuare „Beneficiar”, pe de altă parte, domiciliat _____, tel. _____, titular al _____ nr. _____, eliberat de of. _____, la data de _____, au încheiat prezentul Acord de colaborare.

I. Obiectivele:

II. Drepturile și obligațiile părților:

Prestatorul:

Beneficiarul:

III. Durata acordului: _____

IV. Eu, Beneficiarul, am luat cunoștință de faptul că acest acord se încheie pe o perioadă determinată de timp și că nerespectarea obligațiilor asumate determină încetarea prestării serviciilor din partea Prestatorului.

V. Data întocmirii acordului: _____

Semnăturile părților:

Prestator

Beneficiar

Dosarul personal al beneficiarului Serviciilor de intervenție timpurie

Dosarul personal al beneficiarului conține următoarele acte:

- 1) fișele de evaluare conform metodelor standard de evaluare a dezvoltării copilului;
- 2) programul individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport acordat familiei;
- 3) acordul de colaborare;
- 4) copia actului de identitate a copilului.

Lista de indicatori recomandați pentru monitorizarea și evaluarea Serviciilor de intervenție timpurie

- 1. Disponibilitatea Serviciilor de intervenție timpurie:**
 - 1) numărul total al prestatorilor de servicii de intervenție timpurie, inclusiv dezagregați pe Servicii de nivel primar, secundar și terțiar;
 - 2) numărul total al personalului Serviciilor de intervenție timpurie, inclusiv dezagregat pe prestatori de servicii de nivel primar, secundar și terțiar;
 - 3) numărul personalului Serviciilor de intervenție timpurie după specialități, inclusiv dezagregat pe prestatori de servicii de nivel primar, secundar și terțiar, conform structurii tip.

- 2. Accesibilitatea Serviciilor de intervenție timpurie:**
 - 1) distanța din localitatea rurală pînă la cel mai apropiat prestator de servicii de intervenție timpurie;
 - 2) ponderea resurselor financiare din fondul de bază al asigurării obligatorii de asistență medicală alocate pentru serviciile de intervenție timpurie;
 - 3) alocațiile din fondul de bază al asigurării obligatorii de asistență medicală pentru un beneficiar al Serviciilor, inclusiv dezagregate pe Servicii de nivel primar, secundar și terțiar;

- 3. Acceptabilitatea Serviciilor de intervenție timpurie:**
 - 1) numărul beneficiarilor Serviciilor de intervenție timpurie provenind din familii defavorizate;
 - 2) ponderea beneficiarilor Serviciilor din familii defavorizate în numărul total de familii defavorizate care au copii ce necesită Servicii de intervenție timpurie;
 - 3) ponderea beneficiarilor Serviciilor de intervenție timpurie care au abandonat Serviciile;
 - 4) nivelul de satisfacție a părinților/reprezentanților legali ai copilului de Serviciile de intervenție timpurie prestate.

- 4. Prestarea Serviciilor de intervenție timpurie vizează:**
 - 1) ponderea copiilor cu vîrsta de pînă la 3 ani care beneficiază de Servicii în numărul total de copii care necesită servicii de intervenție timpurie;

2) numărul de vizite (consultații ale specialiștilor) la Serviciile de intervenție timpurie, inclusiv dezagregate pe prestatori de Servicii de nivel primar, secundar și terțiar;

3) numărul de complexe de servicii de ambulator prestate unui beneficiar al Serviciilor, inclusiv dezagregate pe prestatori de Servicii de nivel primar, secundar și terțiar;

4) numărul de zile-pat, inclusiv cazurile de spitalizare în Serviciile de nivel terțiar.

5. Efectivitatea Serviciilor de intervenție timpurie:

1) ponderea copiilor care beneficiază de Servicii de intervenție timpurie în numărul total de copii cu vârsta de până la 3 ani care necesită servicii de intervenție timpurie;

2) numărul copiilor cu vârsta de până la 1 an referiți de către asistența medicală primară la Serviciile de intervenție timpurie;

3) ponderea copiilor în vârstă de trei ani în numărul total de beneficiari ai Serviciilor de intervenție timpurie de aceeași vârstă referiți la serviciile de asistență psihopedagogică;

4) ponderea copiilor în vârstă de trei ani în numărul total de beneficiari ai Serviciilor de intervenție timpurie de aceeași vârstă cărora li s-a recomandat continuarea serviciilor de intervenție timpurie pentru copilul mai mare de trei ani;

5) percepția părinților/reprezentanților legali ai copilului despre calitatea vieții familiei ca rezultat al Serviciilor de intervenție timpurie.